

<https://doi.org/10.30495/jcdepr.2023.709133>

بررسی تأثیر مؤلفه‌های سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی (مورد مطالعه: معلمان مدارس ابتدایی شهرستان چالوس)

محمد مهدی پورپاشا^{۱*}، فرزانه فرضی^۲، مریم توسلی نژاد^۳، منا علی اکبری^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۱۳

چکیده

سلامت سازمانی، یک جنبه ضروری برای ایجاد یک محیط آموزشی ایمن و سالم برای دانش آموزان است. با اولویت دادن به سلامت سازمانی، مدارس می‌توانند به آماده‌سازی دانش آموزان برای تبدیل شدن به شهروندان جهانی متعهد و مسئولیت‌پذیری که برای مقابله با چالش‌های آینده مجهز هستند، کمک کنند. از این‌رو، هدف این پژوهش بررسی تأثیر مؤلفه‌های سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی در مدارس ابتدایی شهرستان چالوس می‌باشد. روش تحقیق توصیفی-پیمایشی و جامعه آماری همه معلمان پایه اول مدارس ابتدایی شهرستان چالوس است. حجم جامعه آماری ۱۳۰ نفر می‌باشد. که بر طبق جدول مورگان ۹۷ نفر به‌عنوان نمونه به روش تصادفی ساده انتخاب گردیده که پرسشنامه بین آنها توزیع شد. ابزار گردآوری داده‌ها، شامل پرسشنامه سلامت سازمانی هوی و فیدمن (۱۹۸۷)، پرسشنامه تربیت شهروند جهانی از کشاورز (۱۳۹۰) می‌باشد پایایی پرسشنامه‌ها با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ مورد تأیید قرار گرفت. برای سنجش روایی پرسشنامه‌ها از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار استنباطی (آزمون رگرسیون) به کمک نرم‌افزار SPSS انجام شد. یافته‌های تحقیق حاکی از این است که سلامت سازمانی و مؤلفه‌های آن در سطح اداری شامل، «نفوذ مدیر، ملاحظه‌گری، ساخت‌دهی، پشتیبانی منابع» و مؤلفه‌های سطح فنی «روحیه و تأکید علمی» بر تربیت شهروند جهانی تأثیر مثبت و معناداری دارند. اما بین مؤلفه سطح سازمانی (یگانگی نهادی) بر تربیت شهروند جهانی تأثیر مثبت و معناداری یافت نشد و همچنین نتایج آزمون رگرسیون برای فرضیه اصلی نشان می‌دهد که «سلامت سازمانی» بر تربیت شهروند جهانی در بین مدارس ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر مثبت و معناداری دارد.

واژگان کلیدی: سلامت سازمانی، تربیت شهروند جهانی، معلمان مدارس ابتدایی.

۱- استادیار گروه ریاضی، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران (نویسنده مسئول) ir.pourpasha@iauc.ac

۲- دبیر آموزش و پرورش، شهرستان شهریار، ایران. ffarzi@gmail.com

۳- کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی درسی، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران. Maryamtavasoli6769@gmail.com

۴- استادیار، گروه حسابداری، واحد نوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، نوشهر، ایران. aliakbari_accounting@yahoo.com

مقدمه

به مؤلفه‌های اداره بهینه امور عمومی داشته و در این راه به شکل تازه‌ای از حکومت دست یافته‌اند، که ابداع جدید بشر با نام حکمرانی خوب یا مطلوب می‌باشد و آن بخش از مفهوم حاکمیت مطلوب که به بهینه‌سازی دستگاه‌های دولتی برای ارائه خدمات عمومی می‌پردازد را تحت عنوان اداره خوب یا مطلوب نام نهاده‌اند (چشم‌دژبیا^۳، ۲۰۱۴).

یکی از چالش‌های مهم و اساسی دولت‌ها، مسأله سالم‌سازی سازمان‌های اداری از لوث مفاسد اداری است که در حاکمیت انقلاب اسلامی ایران به علت اهمیت و جایگاه دین در زندگی اجتماعی و سیاسی آن، چنین چالشی بیش از دیگر کشورهای اسلامی مورد توجه اندیشمندان و متفکران قرار گرفته که باید با آنها به‌طور جدی مبارزه نموده و از وقوع آن جلوگیری بعمل آورد (ولی‌پور، ۱۳۹۸). سلامت سازمانی یک جنبه حیاتی برای اطمینان از اینکه مدارس می‌توانند محیطی امن و سالم برای یادگیری و رشد دانش‌آموزان فراهم کنند، است. مجموعه‌ای از سیاست‌ها و رویه‌ها را دربرمی‌گیرد که برای ارتقای سلامت جسمی و روانی، جلوگیری از گسترش بیماری‌ها و حمایت از دانش‌آموزان در رشد تحصیلی و شخصی طراحی شده‌اند (استفن^۴ و همکاران، ۲۰۲۳). بر این اساس دولت‌ها با ساختارها و گرایش‌های فلسفی و ایدئولوژیکی مختلف، برای بقای نظامی که بر اساس آن مشروعیت یافته‌اند، همواره ارتقاء سلامت سازمانی و مقابله با فساد را سرلوحه برنامه‌های خود قرار می‌دهند، سلامت سازمانی به وضعیتی اطلاق می‌شود که کلیه عوامل یک سازمان قابلیت تأمین اهداف سازمان را به‌طور مطلوب داشته باشد و بتوانند انحراف از هنجارهای اداری و قانونی و موانع اهداف سازمانی را در اسرع وقت شناسایی و تدابیر لازم و به‌هنگام را برای رفع آنها لحاظ نمایند. بر این اساس برای ارتقای سلامت سازمانی با تربیت شهروندان جهانی سلامت سازمانی جامعه تا حدودی به وقوع می‌پیوندد، تربیت شهروند جهانی روشی است که افراد به توسعه افکارشان فراسوی مسائل و نیازهای محلی و کشورها تشویق می‌شوند (سپرستین^۵، ۲۰۱۹). سلامت سازمانی به توانایی دولت‌ها و نهادها برای مدیریت مؤثر و پاسخگویی به چالش‌های جهانی مانند تغییرات آب و هوا، بیماری‌های همه‌گیر و نابرابری اقتصادی اشاره دارد. فقدان

جهانی شدن و شتاب تغییرات جهانی روزبه‌روز بیشتر می‌شود و افراد به‌عنوان شهروندان این دهکده جهانی برای زندگی و درک تحولات آن باید دانش و مهارت‌های خود را افزایش دهند (ترابی‌نژاد و بیگی، ۱۴۰۱). یکی از این مهارت‌های شهروندی جهانی شدن است. شهروند جهانی به‌عنوان وسیله‌هایی تلقی می‌شود که افراد می‌توانند درک عمیق‌تری از شهروندی، سیاست، دموکراسی و روند جهانی شدن داشته باشند و در نتیجه بتوانند تأثیر ساختارهای سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و زیست محیطی را در بافت جامعه جهانی درک کنند (اندروز و آیدین^۱، ۲۰۲۰). از لحاظ تاریخی، جهان با چالش‌های جدی روبه‌رو بوده است که ثبات را به خطر انداخته، حقوق بشر را نقض کرده و عدالت اجتماعی و دموکراسی را تضعیف کرده است. امروز ما همچنان شاهد برخوردهای دراماتیکی هستیم که سیاره و خود بشریت را تهدید می‌کند، خود-ویرانگری و «انسان‌زدایی» را به دنبال دارد. بیماری‌های همه‌گیر، تغییرات آب و هوایی، نژادپرستی، نابرابری اقتصادی، فقر و مهاجرت ناگهانی تنها برخی از مسائلی هستند که اخیراً جوامع و محیط زیست را مختل کرده‌اند و در عین حال نگرانی‌هایی را در مورد دموکراسی، پایداری و صلح ایجاد کرده‌اند. این مسائل بر زندگی در سطوح محلی، ملی و جهانی تأثیر می‌گذارد. مرزهای جغرافیایی ما را از هیچ‌یک از این مشکلات مصون نمی‌سازد، زیرا بشریت از بسیاری جهات به هم پیوسته و مرتبط است (میلانا و تاروزی^۲، ۲۰۲۱). در جهان متحول امروز، نقش و مسئولیت دولت نسبت به آنچه تا پیش از قرن بیست‌ویکم ایفا می‌کرد متحول شده و نقش‌آفرینی شهروندان در عرصه اداره امور کشور، هسته اصلی حکمرانی نوین را تشکیل داده است. دولت‌ها بایستی با افزایش قابلیت‌های خود از طریق بازدمیدن نیرویی تازه و پایبندی به هنجارهای اداره شایسته در نهادهای عمومی، توان پاسخگویی به نیازهای جدید را افزایش دهند. این مهم نیازمند الگوهای جدیدی است که بتوان از همه ظرفیت‌های جامعه در بخش‌های خصوصی و دولتی استفاده نمود، تا خدمات عمومی با کیفیتی حداکثری به شهروندان ارائه شود. امروزه دولت‌ها برای مدیریت و اداره امور جامعه علاوه بر زمینه‌سازی برای توسعه دموکراسی، توجه ویژه‌ای

³. Cheshmedzhieva

⁴. Stephen

⁵. Saperstein

¹. Andrews, Aydin

². Milana & Tarozzi

نیازهای جامعه‌ای است که بازار کار، مؤسسات و نهادهایش روز به روز تحت تأثیر جریان‌های متحول کننده ناشی از جهانی شدن قرار دارند، این امر در گرو لحاظ کردن مهارت‌ها، دانش‌ها و نگرش‌های لازم برای پاسخ دادن منطقی و مناسب به این الزامات است (ذوالفقاری و جهانگیری، ۱۴۰۰). جهانی شدن به درهم فشردن شدن جهان و تراکم آگاهی درباره جهان دلالت دارد و فرایندی است که در آن قیدوبندهای جغرافیایی که بر روابط اجتماعی و فرهنگی سایه افکنده است، از بین می‌رود و مردم به‌طور فزاینده از کاهش این قیدوبندها آگاه می‌شوند. در نتیجه جهانی شدن، در حوزه کلان آموزش، سیمای جدیدی از مفهوم شهروندی با عنوان شهروندی جهانی در حال شکل‌گیری و تکامل است. همچنین، این پدیده نظام‌های آموزشی کشورهای مختلف را بر آن داشته است تا برای آماده کردن نیروی انسانی برای کارکرد مؤثر در عصر جهانی شدن، در برنامه‌های خود تجدید نظر کنند و ارزش‌ها و مهارت‌هایی را به فراگیران بیاموزند، تا بتوانند در ابعاد محلی، ملی و بین‌المللی نقش مؤثری داشته باشند. چرا که در دنیای به سرعت در حال تغییر و وابسته شدن، آموزش می‌تواند به جوانان برای رویارویی با چالش‌های آتی و پیشرو کمک کند. از آنجایی که زندگی افراد بشدت به‌وسیله آنچه در دیگر بخش‌های جهان رخ می‌دهد تغییر شکل یافته است، آموزش باید به آنان دانش، فهم، مهارت و ارزش‌هایی را انتقال دهد، چرا که برای مشارکت کامل در تضمین رفاه خود و دیگران و ایجاد مشارکت سازنده در سطح محلی و جهانی به این موارد نیاز است (آکسفام،^۳ ۲۰۰۴).

شهروندی مانند هر مفهوم اجتماعی دیگر برآمده از مناسبات و روابط بین انسان‌ها در جامعه است. سازمان اجتماعی نیازمند مراعات حقوق و تکالیف متقابل افراد در جامعه است. از آنجایی که نظام آموزش و پرورش هر جامعه از آن شکل و قوام گرفته است که شهروندانی مؤثر و مطلوب را متناسب با نیازها و ارزش‌های اجتماعی تربیت کند و تحویل جامعه دهد. بنابراین وظیفه آموزش و پرورش، تربیت شهروندانی است که بتوانند برای رشد و شکوفایی جامعه مردم‌سالار و تجدید بنای آن تلاش کنند. از این‌رو، نظام آموزشی مردم‌سالار، درصدد تربیت نسلی است که بتواند در دنیای پیچیده کنونی، هم بر سرمایه دانش خود بیفزاید و هم

سلامت سازمانی می‌تواند منجر به سیاست‌های ناکارآمد و پاسخ‌های ناکافی شود و این چالش‌ها را تشدید کند و به جوامع سراسر جهان آسیب برساند. برای مثال همه‌گیری کووید ۱۹^۱ اهمیت سلامت سازمانی را در پاسخ به بحران‌های جهانی برجسته کرده است کشورهایی که سیستم‌های مراقبت‌های بهداشتی قوی و رهبری مؤثر داشتند، توانستند به سرعت اقداماتی را برای کنترل شیوع ویروس اجرا کنند در حالی که کشورهایی که سیستم‌های ضعیف‌تری داشتند تلاش می‌کردند تا این روند را ادامه دهند. سرمایه‌گذاری در طرح‌های آموزش جهانی از جمله آموزش شهروند جهانی می‌تواند به ایجاد مهارت‌ها و دانش لازم برای افراد کمک کند تا به شهروندانی فعال و متعهد تبدیل شوند که می‌توانند از سلامت سازمانی قوی‌تر و پاسخ‌های مؤثر به چالش‌های جهانی حمایت کنند با اولویت دادن به آموزش شهروند جهانی مدارس می‌توانند به جامعه جهانی سالم‌تر و انعطاف‌پذیرتر کمک کنند (ترابی و همکاران، ۱۴۰۰). بنابراین در این پژوهش سعی می‌شود تأثیر مؤلفه‌های سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی بررسی شود.

ادبیات پژوهش

شهروندی به‌ویژه در کشورهای توسعه یافته به یکی از مهم‌ترین موضوعات مورد بحث سیاست‌گذاران و ذی‌نفعان مختلف در سال‌های اخیر تبدیل شده و ارائه منشور حقوق شهروندی از سوی دولت یازدهم جمهوری اسلامی ایران و تأکید بر حقوق شهروندان ایرانی و پرداختن به مواردی از قبیل توجه به آموزش، مشارکت فرهنگی، احترام به تنوع و تفاوت‌های فرهنگی نشان دهنده درک اهمیت این موضوع است. در همین خصوص، مؤسسات آموزش عالی به‌عنوان مکانی نگریسته می‌شوند که در آنها به تعبیری «رهبران آینده» برای تحقق نیازهای شهروند جهانی آموزش می‌بینند و این امر به ملت‌ها اجازه می‌دهد که بر چالش‌های پیشرو در دنیای جهانی شده فائق آیند (یگیت،^۲ ۲۰۱۶).

طرح مفهوم شهروند جهانی انتظارات جدیدی را از آموزش به‌ویژه آموزش و پرورش برای رفع نیازهای فردی و اجتماعی در زمینه‌های مختلف نمایان می‌سازد. قصد آموزش و پرورش تربیت نیروی انسانی کارآمد برای

1. COVID-19

2. Yigit

3. Oxfam

- ۵) آموزش و پرورش جهانی، «آموزش برای اقدام (عمل) اجتماعی» است.
- ۶) آموزش و پرورش جهانی، «آموزش اقتصادی» است.
- ۷) آموزش و پرورش جهانی، «مستلزم مشغولیت‌های فناوری» است.
- ۸) آموزش و پرورش جهانی، «آموزش چندفرهنگی» است.
- ۹) آموزش و پرورش جهانی، «آموزش اخلاقی» است.
- ۱۰) آموزش و پرورش جهانی، شرایط لازم را برای تفکر انتقادی و خلاق فراهم می‌کند (جعفری، ۲۰۱۹).

سلامت سازمانی

امروزه سازمان‌های سالم، سازمان‌هایی هستند که به همان اندازه که به کار و بهره‌وری اهمیت می‌دهند، به سلامت روانی و جسمی کارکنان توجه دارند. با سلامت افراد، سلامت سازمان تضمین خواهد شد و سازمان سالم می‌تواند از بهره‌وری، توانمندی و کارآیی لازم برای مواجهه با دنیای نوآم با رقابت برخوردار شود بی‌شک یکی از عواملی که سازمان را در جهت تحقق اهداف آن یاری می‌رساند، سلامت سازمانی می‌باشد. سلامت سازمانی تنها شامل توانایی سازمان برای انجام وظایف به‌طور مؤثر نیست، بلکه شامل توانایی سازمان برای رشد و بهبود مداوم است (حسین‌زاده، ۱۳۹۹).

موضوع سلامت سازمانی در کشور ما به این دلیل حائز اهمیت است که وجدان کاری و فرهنگ کار در ایران در مقایسه با سایر کشورها و جوامع صنعتی در سطح پایین‌تری قرار دارد. گریز از محل کار، بی‌انگیزگی، اتلاف وقت در محل کار، سرگردانی افراد در مراجعات به سازمان‌ها و اداره‌های دولتی و خصوصی همه نشان از نبودن اخلاق کار در میان ایرانی‌ها شناخته شده است (عظیمی و فلاحی، ۱۳۹۸).

سلامت سازمانی توانایی یک سازمان برای انجام موفقیت خود هم در زمان حال و هم در آینده می‌باشد (شیریان و همکاران، ۱۴۰۰). سلامت سازمانی صفتی کیفی در سازمان است که میزان هم‌راستایی در تعریف و تحقق منافع فردی، سازمانی و ملی را نشان می‌دهد (لوی و همکاران^۳، ۲۰۱۸).

با افزایش قابلیت همبستگی و نقش‌پذیری خود، در ایجاد فضای گروهی که مسئولیت چندجانبه و جمعی به بار می‌آورد، کوشش کند (اینجی^۱، ۲۰۲۱). مضامین مهم تربیت شهروند جهانی از نظر ری نولدز^۲ (۲۰۱۹) عبارتند از: توسعه و تربیت شهروندان فعال، تفکر انتقادی، تعامل مداوم با رویدادهای دنیای واقعی، همکاری و مذاکره با گروه‌های مختلف مردم و استفاده از فناوری برای ایجاد قابلیت‌های شهروند جهانی است. یکی از مسائل مهمی که در رابطه با مفهوم شهروند و شهروندی وجود دارد این است که چگونه می‌توان آن را تعلیم و آموزش داد تا بر اساس آن شاهد اجرای صحیح آن در جامعه و شناخت وظایف و تکالیف مبتنی بر آن بود. در این رابطه صاحب‌نظران مدرسه را بهترین مکان برای آموزش و تعلیم این مقوله می‌دانند. آنها معتقدند چون مدرسه بعد از خانه دومین محیطی است که کودکان و نوجوانان قسمت اعظم وقت خود را در آن سپری می‌کنند، و نقش مهمی در رشد شخصیت و انتقال دانش و مهارت‌های زندگی به آنها دارد، در نتیجه آشنایی با شهروند و شهروندی نیز از جمله مهارت‌هایی است که در مدرسه باید آموزش داده شود و دانش‌آموزان رده‌های مختلف تحصیلی باید حقوق، تکالیف و مسئولیت‌های شهروندی را در مدرسه فرا بگیرند (رومیانی، ۱۳۹۰).

مضامین مهم تربیت شهروند جهانی از نظر جعفری عبارتند از: تربیت شهروند اخلاق‌مدار، تربیت شهروند متعهد به مشارکت مدنی و مسئولیت‌پذیری، تربیت شهروند متعهد به صلح و مسالمت‌جویی، تربیت شهروند متعهد به محیط زیست، تربیت شهروند با هویت جهانی و تربیت شهروند با توانایی علمی است (جعفری، ۲۰۱۹). ضرورت و اهمیت تربیت شهروند جهانی را می‌توان با توجه به اصول ده‌گانه آموزش و پرورش جهانی تبیین کرد.

اصول ده‌گانه آموزش و پرورش جهانی

- ۱) آموزش و پرورش جهانی، «یک آموزش پایه و اساسی» است.
- ۲) آموزش و پرورش جهانی، «یادگیری در طول زندگی» است.
- ۳) آموزش و پرورش جهانی، «یادگیری مشارکتی» است.
- ۴) آموزش و پرورش جهانی، شامل «همه افراد» است.

¹. Ineji

². Reynolds

³. Levy

با رئیس خود به‌طور اثربخشی کار می‌کند اما در عین حال، در فکر و عمل خود استقلال دارد. از نظر پیتر دراکر^۳ شما مجبور نیستید که رئیس‌تان را دوست داشته باشید و او را تحسین کنید، همچنین نباید از او متنفر باشید در هر حال، باید او را به گونه‌ای اداره کنید و در او نفوذ داشته باشید که بتوانید منبعی برای موفقیت شخصی شما و موفقیت سازمان باشد (دراکر، ۱۳۸۰).

ملاحظه‌گری: عبارت از رفتار مدیری است که دوستانه، باز و حمایت‌گر می‌باشد. این وجه رفتار شبیه بعد ملاحظه‌گری در پرسشنامه توصیف جو سازمانی است. ملاحظه‌گری بازتاب رفتار حاکی از احترام، اعتماد متقابل همکاری و به عبارتی، ملاحظه‌گری به معنای ملاحظت و خوشرویی مصنوعی و حسابگرانه نیست، بلکه توجه صادقانه نسبت به معلمان به‌عنوان همکاران حرفه‌ای است (هوی و میسکل، ۲۰۰۶).

ساخت‌دهی: رفتاری است که مدیر به‌طور واضح انتظارات کار، استانداردهای عملکرد و رویه‌ها را صراحتاً تعیین می‌کند. ساخت‌دهی به رفتاری از مدیر اشاره می‌کند. که وظیفه‌مدار و موفقیت‌مدار است. مدیر انتظارات خود را به هیأت آموزش ارائه نموده و استانداردهای دقیق عملکرد را حفظ می‌کند (هوی و میسکل، ۲۰۰۶).

پشتیبانی منابع: پشتیبانی به‌وسیله منابع، عبارت از میزان تهیه مواد و وسیله لازم و مورد درخواست معلمان است. پشتیبانی منابع به مدرسه‌ای اشاره می‌کند. دارای مواد و وسایل آموزشی لازم بوده و وسایل اضافی دیگر به راحتی قابل وصول است (هوی و میسکل، ۲۰۰۶).

برای اینکه معلمان بتوانند و بخواهند که به وظایف حرفه‌ای خود عمل نمایند باید از شرایط مناسب این امر برخوردار شوند که این شرایط شامل سه جزء اساسی می‌باشد:

- ۱- وسایل آموزشی که شامل تجهیزات، منابع، فضا و دیگر امکانات کمکی؛
- ۲- نظام اداری که دربرگیرنده قوانین، مقررات، روابط و ارتباطات و تشکیلات می‌باشد.
- ۳- منابع انسانی که به نیازها، علائق، اعتبار و حیثیت، اختیار و پیشرفت توانایی‌های کارکنان و به عبارت دیگر، رضایت شغلی مربوط است (هوی و میسکل، ۲۰۰۶).

سلامت سازمانی یک واقعیت اجتماعی است که برآیند کنش‌ها و واکنش‌های مجموع کارکنان سازمان است. سازمان سالم، سازمانی است که در مبادله اطلاعات مورد اعتماد است. دارای قابلیت انعطاف و خلاقیت برای ایجاد تغییرات لازم برحسب اطلاعات به دست آمده است، نسبت به اهداف سازمان، یگانگی و تعهد وجود دارد. حمایت داخلی و ترس از آزادی، تهدید را فراهم می‌آورد؛ زیرا تهدید به ارتباط خوب و سالم آسیب می‌رساند، قابلیت انعطاف را کاهش داده و بجای علاقه به کل نظام، حفاظت از خود را تحریک می‌کند یک نظام اداری سالم، نظامی کارآفرین و شاد است که به رفاه و آسایش فکری، جسمی، خشنودی و انگیزش مثبت نیروی انسانی در کنار تولید کالا و ارائه خدمت بر اساس نیاز واقعی مشتری و با توجه به کیفیت و کمیت آن و سودآوری منطقی توجه دارد. دستیابی به چنین وضعیتی در صورتی امکان‌پذیر است که کلیه عوامل سازمان در جهت اهداف سازمان حرکت نمایند (معمارزاده و همکاران، ۱۳۹۶).

مؤلفه‌های سلامت سازمانی

از مهم‌ترین مدل‌های بررسی سلامت سازمانی، مدل ارائه شده توسط هوی و فیدمن می‌باشد که شامل ابعاد یگانگی نهادی، نفوذ مدیر، ملاحظه‌گری، ساخت‌دهی، پشتیبانی منابع، تأکید علمی و روحیه می‌باشد (زاهد بابلان و همکاران^۱، ۲۰۰۸). یگانگی نهادی، نفوذ مدیر، ملاحظه‌گری، ساخت‌دهی، پشتیبانی منابع، روحیه و تأکید علمی. این اجزای مهم هر دو دسته نیازهای ابزاری بیانی نظام اجتماعی را تأمین کرده و سطح مسئولیت و نظارت موجود در مدرسه را معرفی می‌کنند.

یگانگی نهادی: یگانگی نهادی برحسب یگانگی مدرسه مورد آزمایش قرار می‌گیرد، به بیان دیگر، یگانگی نهادی، عبارتند از: توانایی مدرسه برای تطابق با محیط و سازش با روش‌هایی است که سلامت برنامه آموزشی را حفظ کند. مدارسی که دارای یگانگی نهادی هستند از تقاضای غیرمعقول والدین و محل در امان می‌باشند (هوی و میسکل^۲، ۲۰۰۶).

نفوذ مدیر: عبارت از توانایی مدیر در تأثیر روی تصمیمات مافوقه است. مدیر با نفوذ، ترغیب‌کننده بوده و

1. Zahedbablan & et al

2. Hoy, Miskel

3. Drucker

مورد فرهنگ‌های دیگر، مهارت‌های شناختی، مهارت‌های اجتماعی، محیط زیست جهانی، سواد جهانی و... دو کد انتخابی فرصت‌های آموزش شهروند جهانی و تهدیدهای آموزش شهروند جهانی به‌عنوان عناصر الگوی برنامه درسی شهروند جهانی شناسایی شدند.

پاسبان و همکاران (۱۳۹۹)، در تحقیقی به رابطه سلامت سازمانی با اثربخشی سازمانی (مطالعه موردی: کارکنان آموزش و پرورش استان اردبیل) پرداختند. روش پژوهش، توصیفی-پیمایشی با رویکرد معادلات ساختاری می‌باشد. جامعه آماری پژوهش، کارکنان آموزش و پرورش استان اردبیل که تعداد آنها ۹۱۰ نفر می‌باشد، و بر اساس فرمول کوکران، نمونه برابر با ۲۷۰ نفر با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای خوشه‌ای انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه سلامت سازمانی هوی و فیلدمن (۱۹۹۶) و اثربخشی سازمانی پارسونز (۱۹۶۹) می‌باشد، که روایی آنها با روایی سازه؛ و پایایی آنها با آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی تأیید شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS23 و SMART PLS2 تحلیل شدند. با توجه به نتایج آزمون همبستگی پیرسون، سلامت سازمانی با اثربخشی سازمانی و مؤلفه‌های آن رابطه مثبت و مستقیم دارند. و همین‌طور نتایج فرضیات با کمک نرم‌افزار PLS نشان داد که متغیر سلامت سازمانی بر اثربخشی سازمانی تأثیر دارد و نتایج فرضیه‌های تأثیر ابعاد سلامت سازمانی شامل نفوذ مدیر، ملاحظه‌گری، پشتیبانی منابع و تأکید علمی بر اثربخشی سازمانی تأیید و تأثیر یگانگی نهادی، ساخت‌دهی و روحیه بر اثربخشی سازمانی رد شد.

محمدی‌مقدم و همکاران (۱۳۹۸)، در تحقیقی به بررسی نقش میانجی معنویت سازمانی در رابطه سلامت سازمانی و نشاط سازمانی پرداختند. هدف این پژوهش، بررسی رابطه بین سلامت سازمانی با نشاط سازمانی با تبیین نقش میانجیگری معنویت سازمانی در بین کارکنان شهرداری منطقه یک شهر تهران است. جامعه آماری شامل کلیه کارکنان منطقه یک شهرداری شهر تهران است و با استفاده از جدول کرجسی و مورگان نمونه‌ای شامل ۱۳۲ نفر از کارکنان با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده‌اند. روش پژوهش، از نوع توصیفی-پیمایشی و از نظر هدف، کاربردی است. به‌منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق‌ساخته استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری کلموگروف، آلفای کرونباخ و ضریب همبستگی پیرسون و نرم‌افزار SPSS

روحیه: عبارت از اطمینان، همدردی، اعتماد و احساس انجام کار است که بین هیأت آموزشی وجود دارد، اشاره می‌کند و در این حالت معلمان احساس خوبی به یکدیگر داشته و در عین حال احساس می‌کنند که کار خود را به خوبی انجام می‌دهند. آنها یک واحد همبسته و منسجمی بوجود می‌آورند که کار و فعالیت آموزشی خود را با شور و اشتیاق انجام می‌دهند، یکدیگر را دوست دارند و به کار خود عشق می‌ورزند، به یکدیگر کمک می‌کردند و نسبت به مدرسه خود احساس غرور و افتخار دارند (هوی و میسکل، ۲۰۰۶).

تأکید علمی: عبارت از فشار مدرسه برای کسب موفقیت دانش‌آموزان است. اهداف علمی سطح بالا ولی قابل وصول برای دانش‌آموزان وضع شده است، محیط یادگیری، منظم و جدی است، معلمان به توانایی دانش‌آموزان برای موفقیت در یادگیری اعتماد دارند، و دانش‌آموزان نیز سخت کار کرده و به آنهایی که از نظر علمی پیشرفت خوبی دارند احترام قائل هستند (هوی و میسکل، ۲۰۰۶).

حقوق شهروندی در سازمان‌ها، ترسیم فضایی کلی از آنچه مراجعان سازمان‌ها باید از آن بهره‌مند باشند به‌شمار می‌رود. در نظام بین‌المللی شاید بتوان مفاهیمی چون استاندارد ارائه خدمات عمومی، چهارچوب ارائه خدمات و سیستم ارائه خدمات دولتی با کیفیت را معادل حقوق شهروندی در سازمان‌ها در نظر گرفت، بنابراین در سطح بین‌الملل، ارائه خدمات با کیفیتی که در اثر رعایت اصول و استانداردها منجر به رضایتمندی مراجعان در سازمان‌ها می‌شود را می‌توان با اغماض، مترادف با حقوق شهروندی در سازمان‌ها در نظر گرفت، به این معنا که با رعایت استانداردهای ارائه خدمات عمومی در سازمان‌ها، حقوق شهروندان نیز رعایت می‌شود، همچنین سیستم‌های موازنه و مراقبه که در دموکراسی‌های غرب ساخته شده و بنیان اصلی حکمرانی خوب را شکل داده‌اند، بر رضایت شهروندان از کیفیت ارائه خدمات سازمانی و پاسخگویی دلالت دارد (سلیانی و همکاران، ۱۳۹۸).

پیشینه تحقیق

ترابی‌نژاد و بیگی (۱۴۰۱) پژوهشی به‌منظور شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های تربیت شهروند جهانی به منظور ارائه الگویی برای دوره ابتدایی از دیدگاه خبرگان بود. نتایج تحقیق نشان دهنده ۳۱ کد باز نه کد محوری، دانش در

فساد شاخص ترکیبی جدید طراحی و تعیین شد برای کشورهای عضو اتحادیه اروپا شکاف گسترده‌ای بین برای کشورهای عضو اتحادیه اروپا شکاف گسترده‌ای بین نتایج ما تأیید می‌کند که سطح دولت الکترونیکی بهترین پیش‌بینی کننده کنترل فساد و اثربخشی دولت بود که دولت‌های دیجیتالی شده و کمتر فاسد نیز هستند باعث رقابتی شدن اقتصادها شد. دیجیتالی شدن مدیریت و خدمات دولتی یک استراتژی است.

کاسمانا^۳ و همکاران (۲۰۲۲) در تحقیقی به موضوع شهروندی جهانی؛ آماده‌سازی نسل جوان برای داشتن رفتار طرفدار محیط زیست، کمک متقابل و آگاهی مدار از طریق مشارکت در مدرسه پرداختند. در شرایطی که دانشگاهیان و سیاست‌گذاران در سراسر جهان بر اهمیت فعالیت مربیان برای تشویق شهروندان به داشتن نگرانی اجتماعی بالا نسبت به محیط خود تأکید می‌کنند، این مقاله تحقیقات کیفی را گزارش می‌کند و به بحث می‌پردازد که ادراکات و اقدامات داخل اندونزی را بررسی می‌کند. هدف از این تحقیق شناسایی آنچه از طریق برنامه‌های آموزشی اندونزی با توجه مثبت برای ترویج نگرانی‌های اجتماعی مرتبط در سطح جهانی انجام می‌شود، بود. داده‌های مصاحبه نیمه‌ساختاریافته از مجموع ۲۰ نفر از مخبرین متشکل از معلمان، دانش‌آموزان، معاونان دانش‌آموزی و مدیر مدرسه که در محیط مدرسه فعال هستند به دست آمد. داده‌های به دست آمده کاهش یافته و با استفاده از تکنیک‌های مثلث‌سازی تحلیل شدند. جمع‌آوری داده‌ها بر چندین ابتکار از جمله برنامه Adiwiyata مدرسه سبز متمرکز بود، که هدف آن مراقبت از محیط مدرسه و پرورش رفتار طرفدار محیط زیست، فعالیت‌های یادگیری خدماتی یا برنامه‌های داوطلبانه است که به دانش‌آموزان روش لازم برای انجام کمک‌های متقابل با افراد دیگر را آموزش می‌دهد. جشنواره رژه مشعل در اعیاد مذهبی، استدلالی مطرح می‌شود که این فعالیت‌ها در آماده‌سازی دانش‌آموزان برای تبدیل شدن به شهروند جهانی موفق هستند.

فرضیه‌های پژوهش

۱- سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی از دیدگاه معلمان ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر دارد.

استفاده شد. در یافته‌های حاصل از اجرای این آزمون‌ها روی نمونه در سطح اطمینان ۳۳٪ معناداری رابطه بین معنویت، نشاط و سلامت سازمانی و همچنین رابطه بین سلامت و نشاط سازمانی تأیید شد. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که سلامت سازمانی رابطه مثبت و معناداری با نشاط سازمانی دارد، این در حالی است که معنویت سازمانی در رابطه فوق نقش میانجی دارد. بنابراین سلامت سازمانی به واسطه قدرت معنویت یکی از مسائل مهم و تأثیرگذار در نشاط و پویایی زندگی سازمانی است؛ و شاید بتوان گفت اصلی‌ترین راهکار مؤثر در افزایش نشاط در محیط کار توجه به توانمندسازی کارکنان در ابعاد سلامت و همچنین معنویت سازمانی است و شایسته است این مهم در سطح فردی و سازمانی مورد توجه مدیران و کارشناسان شهرداری منطقه یک شهر تهران قرار بگیرد.

وانگ^۱ و همکاران (۲۰۲۳)، در تحقیقی به شناسایی شهروند جهانی به‌عنوان مبنایی برای اجتماعی بودن در مواجهه با کووید-۱۹ پرداختند. سؤال اصلی تحقیق این است که شهروندان جهانی چگونه به یک وضعیت اضطراری بهداشت جهانی واکنش نشان می‌دهند؟ پژوهش حاضر ارتباط بین هویت جهانی شهروندان و جامعه‌پذیری را با استفاده از دو مجموعه داده بین‌الملیتی - بررسی ارزش‌های جهانی و داده‌های جمع‌آوری شده در ۱۱ کشور در آغاز کووید-۱۹ بررسی کرد. نتایج نشان داد که افرادی که به‌عنوان شهروندان جهانی بشدت شناخته می‌شوند، هم به‌طور کلی و هم به‌طور خاص در وضعیت اضطراری بهداشت جهانی کووید-۱۹ اجتماعی بودن بیشتری را گزارش کردند. به‌طور قابل توجهی، شناسایی شهروند جهانی یک پیش‌بینی کننده قوی‌تر برای جامعه‌پذیری در پاسخ به کووید-۱۹ نسبت به هویت ملی بود.

نیسیانو^۲ و همکاران (۲۰۲۲) در تحقیقی به بررسی وابستگی‌ها و تفاوت‌های بین پدیده‌های چندبعدی فساد اداری و دیجیتالی شدن در کشورهای عضو اتحادیه اروپا تحقیق روش‌های بکار گرفته شده آنالیز همبستگی متعارف می‌باشد و تجزیه و تحلیل اجزای اصلی. ده متغیر مرتبط برای سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ انتخاب و در این تحقیق ادغام شدند. نتایج تحقیق نشان داد که دیجیتالی شدن به‌طور قابل توجهی کیفیت را بهبود بخشید مدیریت دولتی و کاهش

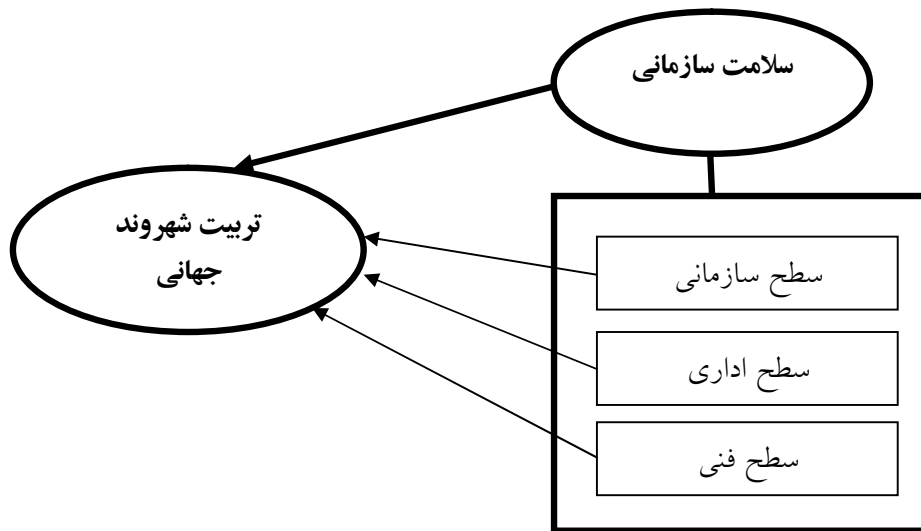
1. Wang
2. Niciano

3. Kasmana

۱-۳- مؤلفه سطح فنی در سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی از دیدگاه معلمان ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر دارد.

۱-۱- مؤلفه سطح سازمانی در سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی از دیدگاه معلمان ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر دارد.

۱-۲- مؤلفه سطح اداری در سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی از دیدگاه معلمان ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر دارد.

مدل مفهومی: محقق ساخته شده برگرفته از پرسشنامه هوی و فیدمن (۱۹۸۷)

پرسشنامه به صورت محقق ساخته و با استفاده از برخی منابع علمی از قبیل کشاورز و همکاران (۱۳۹۰) طراحی گردیده است. طیف پاسخ‌دهی به پرسشنامه به صورت لیکرت می‌باشد.

دوره زمانی انجام تحقیق سه ماهه سوم سال ۱۴۰۱ و مکان تحقیق مدارس ابتدایی شهرستان چالوس می‌باشد. معلمان ابتدایی جامعه آماری تحقیق را شکل داده‌اند. تعداد آنها ۱۳۰ نفر می‌باشد که با استفاده از جدول مورگان تعداد ۹۷ نفر انتخاب شدند و از دو پرسشنامه سلامت سازمانی و تربیت شهروند جهانی استفاده شد.

برای توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی جامعه مورد مطالعه از شاخص‌های آمار توصیفی جهت دسته‌بندی داده‌های مربوط به جنسیت، وضعیت تأهل، سن، میزان تحصیلات و سابقه خدمت استفاده شده است. در میان پاسخ‌دهندگان تعداد ۵۹ نفر زن و ۳۸ نفر مرد بودند که بیشترین درصد فراوانی را زنان با ۶۰/۸ درصد به خود اختصاص داده‌اند.

در بین پاسخ‌دهندگان بیشترین درصد فراوانی با ۵۹/۸ درصد مربوط به افراد با سنین بالای ۳۵ سال می‌باشد و

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش، شامل کلیه معلمان مدارس ابتدایی چالوس می‌باشد. برای نمونه‌گیری از جامعه مورد مطالعه در این تحقیق، از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده به کمک جدول مورگان استفاده شد و تعداد ۹۷ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شده که پرسشنامه‌ها بین آنها توزیع شد.

پرسشنامه سلامت سازمانی (OHI) هوی و فیدمن^۱ (۱۹۸۷) می‌باشد. پرسشنامه مذکور نخستین بار توسط هوی و فیدمن (۱۹۸۷) تهیه گردیده و دارای سه سطح (فنی، اداری و نهادی) در هفت بعد روحیه، تأکید علمی، رعایت ملاحظه‌گری، ساخت‌دهی، حمایت منابع، نفوذ مدیر، یگانگی نهادی و شامل ۴۴ گویه در قالب پنج گزینه‌ای لیکرت می‌باشد.

پرسشنامه تربیت شهروند جهانی این پرسشنامه دارای ۱۴ سؤال است و هدف کلی آن سنجش مفهوم شهروند جهانی در افراد و میزان اعتقاد به آن می‌باشد. این

^۱.Hoy, & Fedman

در بین پاسخ‌دهندگان بیشترین درصد فراوانی با ۲۶/۸ درصد مربوط به افرادی بود که زیر پنج سال سابقه کاری داشتند و کمترین درصد با ۲۱/۶ درصد مربوط به افرادی بود که بین ۱۱ تا ۱۵ سال سابقه کاری داشتند. برای روایی پرسشنامه‌ها از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده است، برای محاسبه پایایی یک پرسشنامه در این تحقیق از روش تعیین آلفای کرونباخ استفاده شده است.

کمترین درصد فراوانی با ۴/۱ درصد مربوط به افراد ۲۰ تا ۲۵ سال می‌باشد. از میان کل پاسخ‌دهندگان بیشترین فراوانی مربوط به افراد دارای مدرک تحصیلی فوق‌لیسانس است که شامل ۵۲ نفر می‌باشد و ۵۳/۶ درصد حجم نمونه را تشکیل می‌دهند. تعداد شش نفر از پاسخ‌دهندگان را افرادی که دارای مدرک تحصیلی دیپلم و پایین‌تر هستند تشکیل می‌دهند که کمترین مقدار فراوانی را با ۶/۲ درصد تشکیل می‌دهند.

جدول ۱- تحلیل عاملی تأییدی عوامل تشکیل‌دهنده سؤالات پرسشنامه

شاخص	دامنه قابل قبول	میزان به دست آمده	میزان به دست آمده تربیت
خی دو χ^2	---	۸/۷۴	۸/۷۴
درجه آزادی	کمتر از ۵	۴/۷۸	۴/۳۷
RMSEA	کمتر از ۰/۱	۰/۰۹	۰/۱
NFI	نزدیک به ۱	۰/۹۷	۰/۹۸
CFI	نزدیک به ۱	۰/۹۹	۰/۹۸
GFI	نزدیک به ۱	۰/۹۵	۰/۹۸

جدول ۲- پایایی پرسشنامه‌ها

خرده مقیاس	ضریب آلفای کرونباخ
سلامت سازمانی	۰/۸۷۹
تربیت شهروند جهانی	۰/۸۱۱

با توجه به اینکه تعداد پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده بیشتر از ۳۰ است و با توجه به قضیه حد مرکزی، توزیع جامعه t آماری، توزیع نرمال هست. چون مقادیر پاسخ یک تا پنج است، جهت تبیین و تفسیر متغیرهای تحقیق از آزمون t -تک نمونه‌های با مقدار آزمون برابر عدد سه و فاصله اطمینان ۹۵ درصد استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

داده‌های خام با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است و پس از پردازش به شکل اطلاعات در اختیار استفاده کنندگان قرار می‌دهند.

بر اساس نتایج جدول ۱ عوامل مؤثر بر سلامت سازمانی و تربیت شهروند جهانی در الگوی استفاده شده عوامل مناسب هستند؛ زیرا شاخص‌های برازش الگو در تحلیل عاملی تأییدی برازش الگو را فراهم می‌کنند. مقدار RMSEA برابر با ۰/۱ است که میزان قابل قبولی در برازش الگو تلقی می‌شود. سایر شاخص‌های برازندگی مانند NFI, CFI, GFI نیز بالای ۰/۹ را به خود اختصاص داده‌اند که به‌عنوان شاخص‌های مطلوب برازندگی الگو تلقی می‌شوند و روایی را تأیید می‌کنند.

سپس با استفاده از نرم‌افزار SPSS ضریب آلفای کرونباخ به‌صورت جداگانه برای سؤالات مربوط به سلامت سازمانی و تربیت شهروند جهانی محاسبه گردید. که به ترتیب ۰/۸۷۹، ۰/۸۱۱ می‌باشد. با توجه به اینکه هر چه میزان این ضریب به عدد یک نزدیک‌تر باشد. نشان‌دهنده پایایی بالای سؤالات است. پرسشنامه مورد نظر از پایایی مناسبی برخوردار است.

جدول ۳- میانگین انحراف استاندارد و آزمون t مؤلفه‌های سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی

متغیر	t	df	معناداری	میانگین
شهروند	۳۸/۸۱۳	۹۶	۰/۰۰۰	۱/۵۰۶
سازمانی	-۱/۳۴۷	۹۶	۰/۱۸۱	-۰/۱۰۷
اداری	۲۴/۳۶۴	۹۶	۰/۰۰۰	۱/۳۰۸
فنی	۱۹/۴۷۲	۹۶	۰/۰۰۰	۰/۹۱۸

آزمون فرضیه‌های پژوهش

فرضیه فرعی اول پژوهش: مؤلفه سازمانی در سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی در مدارس ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر مثبت و معناداری دارد. در جدول زیر معنادار بودن رگرسیون به‌وسیله آزمون F محاسبه شده است.

با توجه به جدول فوق، آزمون t نشان می‌دهد که مؤلفه‌های فنی و اداری در شاخص سلامت سازمانی مؤثرند و مؤلفه سازمانی مؤثر نمی‌باشد همچنین شاخص تربیت شهروند جهانی در نمونه آماری موجود است.

جدول ۴- آزمون F (آنالیز واریانس) جهت معنادار بودن رگرسیون

مدل	مجموع مربعات	درجات آزادی	میانگین مجموع مربعات	آماره F	Sig.
رگرسیون	۰/۲۸۷	۱	۰/۲۸۷	۱/۹۸۱	۰/۱۶۳
باقیمانده	۱۳/۷۴۵	۹۵	۰/۱۴۵		
کل	۱۴/۰۳۱	۹۶			

جهانی در مدارس ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر مثبت و معناداری ندارد.

فرضیه فرعی دوم پژوهش: مؤلفه اداری در سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی در مدارس ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر مثبت و معناداری دارد.

با توجه به جدول فوق سطح معناداری محاسبه شده برای این آمار برابر ۰/۱۶۳ بوده، و نشان از معنادار نبودن رگرسیون در سطح ۹۵ درصد دارد بنابراین مدل رگرسیونی خطی برآورد شده مورد قبول نیست. بنابراین مؤلفه سازمانی در سلامت سازمانی بر تربیت شهروند

جدول ۵- همبستگی بین متغیرها

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	انحراف معیار خطا	دوربین واتسون	Sig. آنالیز واریانس
۰/۲۳۹	۰/۰۵۷	۰/۰۴۷	۰/۳۷۲۲۱	۱/۵۵۶	۰/۰۱۹

در نتیجه استقلال باقیمانده‌ها را نتیجه می‌گیریم. با توجه به شاخص‌هایی که عنوان شد مدل از کفایت لازم برخوردار است.

با توجه به سطح معناداری محاسبه شده برای این آمار برابر ۰/۰۱۹ بوده، و نشان از معنادار بودن رگرسیون در سطح ۹۵ درصد دارد. بنابراین مدل رگرسیونی خطی برآورد شده مورد قبول است.

همبستگی بین متغیرهای مستقل و متغیر وابسته برابر ۰/۲۳۹ است. ضریب تعیین ۰/۰۵۷ به دست آمده و این مقدار نشان می‌دهد که ۵/۷ درصد تغییرات تربیت شهروند جهانی به متغیر «مؤلفه اداری» مربوط می‌شود. چون این مقدار درجه آزادی را در نظر نمی‌گیرد، لذا از ضریب تعیین تعدیل شده برای این منظور استفاده می‌شود که آن هم در این آزمون برابر با ۵/۷ درصد است. با توجه به اینکه مقدار آماره دوربین واتسون در فاصله ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد،

جدول ۶- معنادار بودن ضرایب رگرسیونی «مؤلفه اداری» و تربیت شهروند جهانی

مدل	ضرایب غیر استاندارد		ضریب استاندارد شده	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
مقدار ثابت	۳/۷۶۴	۰/۳۱۳		۱۲/۰۴۲	۰/۰۰۰
سازمانی	۰/۱۷۲	۰/۰۷۲	۰/۲۳۹	۲/۳۹۵	۰/۰۱۹

جهانی تأثیر مثبت و معناداری دارد و این میزان تأثیر ۰/۲۳۹ می‌باشد. به عبارتی دیگر، با ارتقای یک واحد از

با توجه به جدول فوق و ستون ضریب بتا استاندارد شده می‌توان گفت، «مؤلفه اداری» بر تربیت شهروند

فرضیه فرعی سوم پژوهش: مؤلفه فنی در سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی در مدارس ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر مثبت و معناداری دارد. جهت بررسی میزان تأثیر به صورت برازش مدل رگرسیون مورد تحلیل قرار گرفت، که در ادامه به آن پرداخته شده است.

متغیر «مؤلفه اداری» ۰/۲۳۹ واحد انحراف معیار تربیت شهروند جهانی ارتقاء پیدا خواهد کرد. متغیر وارد شده در معادله رگرسیونی هسته اصلی تحلیل رگرسیون می باشد که در جدول فوق آمده است: معادله رگرسیونی را می توان با استفاده از ستون ضرایب استاندارد نشده به شرح زیر محاسبه کرد: مؤلفه اداری (۰/۱۷۲) + ۳/۷۶۴ = تربیت شهروند جهانی

جدول ۷- همبستگی بین متغیرها

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	انحراف معیار خطا	دوربین واتسون	Sig. آنالیز واریانس
۰/۲۱۲	۰/۰۴۵	۰/۰۳۵	۰/۳۷۵۵۶	۱/۵۱۲	۰/۰۳۷

اینکه مقدار آماره دوربین واتسون در فاصله ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، در نتیجه استقلال باقیمانده ها را نتیجه می گیریم. با توجه به شاخص هایی که عنوان شد مدل از کفایت لازم برخوردار است و با توجه به سطح معناداری محاسبه شده برای این آماره برابر ۰/۰۳۷ بوده و نشان از معنادار بودن رگرسیون در سطح ۹۹ درصد دارد بنابراین مدل رگرسیونی خطی برآورد شده مورد قبول است.

همبستگی بین متغیرهای مستقل و متغیر وابسته برابر ۰/۲۱۲ است. ضریب تعیین ۰/۰۴۵ به دست آمده و این مقدار نشان می دهد که ۴/۵ درصد تغییرات تربیت شهروند جهانی به متغیر مؤلفه اداری مربوط می شود. چون این مقدار درجه آزادی را در نظر نمی گیرد، لذا از ضریب تعیین تعدیل شده برای این منظور استفاده می شود که آن هم در این آزمون برابر با ۰/۰۳۵ درصد است. با توجه به

جدول ۸- معنادار بودن ضرایب رگرسیونی مؤلفه فنی و تربیت شهروند جهانی

مدل	ضرایب غیر استاندارد		ضریب استاندارد شده	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
مقدار ثابت	۳/۸۲۲	۰/۳۲۵		۱۱/۷۴۵	۰/۰۰۰
فنی	۰/۱۷۵	۰/۰۸۲	۰/۲۱۲	۲/۱۱۷	۰/۰۳۷

مؤلفه اداری ۰/۲۱۲ واحد انحراف معیار تربیت شهروند جهانی ارتقاء پیدا خواهد کرد.

متغیر وارد شده در معادله رگرسیونی هسته اصلی تحلیل رگرسیون می باشد که در جدول فوق آمده است. معادله رگرسیونی را می توان با استفاده از ستون ضرایب استاندارد نشده به شرح زیر محاسبه کرد:

فرضیه اصلی پژوهش: سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی در مدارس ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر مثبت و معناداری دارد.

$$\text{فنی (۰/۱۷۵)} + ۳/۸۲۲ = \text{تربیت شهروند جهانی}$$

جهت بررسی میزان تأثیر به صورت برازش مدل رگرسیون مورد تحلیل قرار گرفت، که در ادامه به آن پرداخته شده است.

با توجه به جدول فوق و ستون ضریب بتا استاندارد شده می توان گفت، مؤلفه فنی بر تربیت شهروند جهانی تأثیر مثبت و معناداری دارد و این میزان تأثیر ۰/۲۱۲ می باشد. به عبارتی دیگر، با ارتقای یک واحد از متغیر

جدول ۹- همبستگی بین متغیرها

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	انحراف معیار خطا	دوربین واتسون	Sig. آنالیز واریانس
۰/۲۶۱	۰/۰۶۸	۰/۰۳۸	۰/۳۷۴۹۶	۱/۵۷۷	۰/۰۴۶

مقدار آماره دوربین واتسون در فاصله ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، در نتیجه استقلال باقیمانده‌ها را نتیجه می‌گیریم. با توجه به شاخص‌هایی که عنوان شد مدل از کفایت لازم برخوردار است. و با توجه به سطح معناداری محاسبه شده برای این آماره با ۰/۴۶ بوده و نشان از معنادار بودن رگرسیون در سطح ۹۹ درصد دارد بنابراین مدل رگرسیونی خطی برآورد شده مورد قبول است.

همبستگی بین متغیرهای مستقل و متغیر وابسته برابر ۰/۲۶۱ است. ضریب تعیین ۰/۰۶۸ به دست آمده و این مقدار نشان می‌دهد که ۶/۸ درصد تغییرات تربیت شهروند جهانی به متغیر سلامتی سازمانی مربوط می‌شود. چون این مقدار درجه آزادی را در نظر نمی‌گیرد، لذا از ضریب تعیین تعدیل شده برای این منظور استفاده می‌شود که آن هم در این آزمون برابر با ۶/۸ درصد است. با توجه به اینکه

جدول ۱۰- معنادار بودن ضرایب رگرسیونی سلامت سازمانی و تربیت شهروند جهانی

مدل	ضرایب غیر استاندارد		ضریب استاندارد شده	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
مقدار ثابت	۳/۸۸۶	۰/۴۱۴		۹/۳۸۷	۰/۰۰۰
فنی	۰/۰۵۵	۰/۱۲۰	۰/۰۶۷	۰/۴۶۲	۰/۰۴۵
اداری	۰/۱۲۳	۰/۱۰۵	۰/۱۷۱	۱/۱۷۷	۰/۰۴۲

سازمانی شامل حمایت از سلامت روان از دانش‌آموزان نیز می‌شود. وقتی مدارس سلامت روان را در اولویت قرار می‌دهند، دانش‌آموزان برای مدیریت استرس و اضطراب مجهزتر می‌شوند که می‌تواند بر توانایی آنها برای یادگیری و تعامل با دنیای اطرافشان تأثیر بگذارد. مدارس که سلامت سازمانی را در اولویت قرار می‌دهند، اغلب حس اجتماعی قوی دارند، با کانال‌های ارتباطی واضح و تمرکز بر همکاری بین معلمان، دانش‌آموزان و والدین این می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا احساس مسئولیت و همدلی را نسبت به دیگران ایجاد کنند که جنبه مهمی از شهروند جهانی بودن است. با اولویت دادن به سلامت سازمانی، مدارس برای پاسخگویی به چالش‌های جهانی مانند بیماری‌های همه‌گیر، تغییرات آب و هوایی و بی‌عدالتی اجتماعی مجهزتر می‌شوند، این می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا مهارت‌ها و دانش مورد نیاز خود را برای تبدیل شدن به شهروندان فعال جهانی که قادر به ایجاد تأثیر مثبت بر دنیای اطراف خود هستند، توسعه دهند. وقتی سلامت سازمانی در اولویت قرار گیرد، می‌تواند تأثیر مثبتی بر آموزش دانش‌آموزان به عنوان شهروندان جهانی داشته باشد و به آنها کمک کند تا مهارت‌ها، دانش و نگرش‌هایی را که برای شکوفایی در دنیایی به‌طور فزاینده‌ای پیچیده و به هم پیوسته نیاز دارند، توسعه دهند.

نتایج آزمون رگرسیون برای فرضیه فرعی اول نشان می‌دهد که «مؤلفه سازمانی» بر تربیت شهروند جهانی در

متغیر وارد شده در فرضیه اصلی تحلیل رگرسیون می‌باشد که در جدول فوق آمده است.

معادله رگرسیونی را می‌توان با استفاده از ستون ضرایب استاندارد نشده به شرح زیر محاسبه کرد:

$$\text{فنی}(۰/۱۲۳) + \text{اداری}(۰/۰۵۵) + \text{تربیت شهروند جهانی} = ۳/۸۸۶$$

با توجه به جدول فوق و ستون ضریب بتا استاندارد شده می‌توان گفت، مؤلفه اداری در سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی تأثیر مثبت و معناداری بیشتری دارد و این میزان تأثیر ۰/۱۷۱ می‌باشد و میزان تأثیر مؤلفه فنی بر تربیت شهروند جهانی مقدار ۰/۰۶۷ می‌باشد. با توجه به جدول فوق و ستون ضریب بتا استاندارد شده می‌توان گفت، سلامت سازمانی بر تربیت شهروند جهانی تأثیر مثبت و معناداری دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

سلامت سازمانی یکی از جنبه‌های مهم حصول اطمینان از این است که مدارس می‌توانند محیطی امن و سالم برای یادگیری و رشد دانش‌آموزان فراهم کنند. هنگامی که سلامت سازمانی در اولویت قرار گیرد، می‌تواند تأثیر مثبتی بر آموزش دانش‌آموزان به عنوان شهروندان جهانی از چند طریق داشته باشد. وقتی مدارس بهداشت سازمانی را در اولویت قرار می‌دهند، برای جلوگیری از شیوع بیماری‌ها مجهزتر می‌شوند. این بدان معناست که دانش‌آموزان کمتر بیمار می‌شوند که می‌تواند منجر به غیبت کمتر و اختلال در یادگیری آنها شود. سلامت

فرجی خیوی و همکاران (۱۳۹۳) در تحقیق خود با عنوان بررسی رابطه سلامت سازمانی و اعتماد سازمانی از دیدگاه کارکنان بیمارستان‌های آموزشی منتخب دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز به این نتیجه دست یافتند که بین مؤلفه‌های روحیه و تأکید علمی در سطح فنی سلامت سازمانی با اعتماد سازمانی همبستگی مثبت و معناداری مشاهده شده است. بنابراین در تبیین فرضیه فرعی سوم و با توجه به گویه‌های تحقیق می‌توان گفت: در بین مدارس ابتدایی شهرستان چالوس با ارتقای «مؤلفه‌های سطح فنی» روحیه و تأکید علمی، تربیت شهروند جهانی بهبود می‌یابد.

نتایج آزمون رگرسیون برای فرضیه اصلی نشان می‌دهد که «سلامت سازمانی» بر تربیت شهروند جهانی در بین مدارس ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر مثبت و معناداری دارد. به علت اینکه در پیشینه پژوهش، هیچ تحقیقی مشابه با عنوان این فرضیه یافت نشد؛ لذا به طور حتم نمی‌توان گفت به نتایج تحقیقات زیر نزدیک می‌باشد: صادقی و علوی (۱۳۹۳) در تحقیق خود با عنوان بررسی رابطه شاخص‌های سلامت سازمانی و اثربخشی سازمانی در نظام سلامت به این نتیجه دست یافتند که سلامت سازمانی و ابعاد آن تا حد زیادی اثربخشی سازمان را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. بنابراین در تبیین فرضیه اصلی پژوهش با ارتقای سلامت سازمانی در مدارس ابتدایی شهرستان چالوس، در سطح اداری عواملی از قبیل نفوذ مدیر، ملاحظه‌گری، ساخت‌دهی، پشتیبانی منابع و در سطح فنی روحیه، تأکید علمی، در سطح بالایی باشند آنگاه تربیت شهروند جهانی ارتقاء می‌یابد. و مؤلفه یگانگی نهادی در سطح سازمانی بر تربیت شهروند جهانی تأثیری ندارد. در واقع، می‌توان گفت سلامت سازمانی مجموعه‌ای از اصول و استانداردهایی می‌باشد که بر روی تربیت شهروند جهانی تأثیر بسزایی دارد و باعث افزایش آن می‌شود.

با توجه به نتایج تحقیق پیشنهاد می‌شود:

- مدارس باید یک بیانیه مأموریت واضح و مختصر داشته باشند که اهداف آنها را برای آموزش شهروندان جهانی مشخص کند. این بیانیه باید به همه ذی‌نفعان از جمله دانش آموزان، معلمان، والدین و جامعه ابلاغ شود.
- مدارس باید محیطی را ایجاد کنند که برای همه دانش آموزان، صرف‌نظر از پیشینه فرهنگی یا قومیت آنها،

مدارس ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر ندارد. به علت اینکه در پیشینه پژوهش، هیچ تحقیقی مشابه با عنوان این فرضیه یافت نشد، لذا به طور حتم نمی‌توان گفت به نتایج تحقیقات زیر نزدیک می‌باشد. فرجی‌خیوی و همکاران (۱۳۹۳) در تحقیق خود با عنوان بررسی رابطه سلامت سازمانی و اعتماد سازمانی از دیدگاه کارکنان بیمارستان‌های آموزشی منتخب دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز به این نتیجه دست یافتند که بین بعد یگانگی نهادی در سطح سازمانی سلامت سازمانی با اعتماد سازمانی همبستگی ضعیف و منفی معناداری دارد. بنابراین در تبیین فرضیه فرعی اول و با توجه به گویه‌های تحقیق می‌توان گفت: اگر در بین مدارس ابتدایی شهرستان چالوس بعد یگانگی نهادی در سطح سازمانی سلامت سازمانی در سطح بالایی باشد. آنگاه بر تربیت شهروند جهانی تأثیری نخواهد داشت.

فرضیه فرعی دوم مورد آزمون قرار گرفت و نتایج آزمون رگرسیون برای این فرضیه نشان می‌دهد که «مؤلفه اداری» بر تربیت شهروند جهانی در مدارس ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر مثبت و معناداری (۰/۲۳۹) دارد. به علت اینکه در پیشینه پژوهش، هیچ تحقیقی مشابه با عنوان این فرضیه یافت نشد، لذا به طور حتم نمی‌توان گفت به نتایج تحقیقات زیر نزدیک می‌باشد: صادقی و علوی (۱۳۹۳) در تحقیق خود با عنوان بررسی رابطه شاخص‌های سلامت سازمانی و اثربخشی سازمانی در نظام سلامت به این نتیجه دست یافتند که بین نفوذ مدیر، ملاحظه‌گری، ساخت‌دهی، پشتیبانی منابع مؤلفه نفوذ مدیر و ملاحظه‌گری در سطح اداری سلامت سازمانی رابطه قوی، مستقیم و معناداری با اثربخشی سازمان داشتند. بنابراین در تبیین فرضیه فرعی دوم و با توجه به گویه‌های تحقیق می‌توان گفت: در بین مدارس ابتدایی شهرستان چالوس با ارتقای «مؤلفه‌های سطح اداری» نفوذ مدیر، ملاحظه‌گری، ساخت‌دهی، پشتیبانی منابع تربیت شهروند جهانی بهبود می‌یابد.

نتایج آزمون رگرسیون برای فرضیه سوم نشان می‌دهد که «مؤلفه فنی» بر تربیت شهروند جهانی در مدارس ابتدایی شهرستان چالوس تأثیر مثبت و معناداری (۰/۲۱۲) دارد. به علت اینکه در پیشینه پژوهش، هیچ تحقیقی مشابه با عنوان این فرضیه یافت نشد، لذا به طور حتم نمی‌توان گفت به نتایج تحقیقات زیر نزدیک می‌باشد:

خوشایند باشد. معلمان باید برای شناخت و تجلیل از تنوع در کلاس آموزش ببینند و دانش آموزان باید تشویق شوند تا در مورد فرهنگ‌ها و دیدگاه‌های مختلف بیاموزند.

- مدارس باید فرصت‌هایی را برای دانش‌آموزان فراهم کنند تا در مورد مسائل و فرهنگ‌های جهانی بیاموزند. این را می‌توان از طریق آموزش کلاسی، سخنرانان مهمان، رویدادهای فرهنگی و برنامه‌های تحصیل در خارج از کشور انجام داد.

- به معلمان باید فرصت‌هایی داده شود تا مهارت‌های خود را در آموزش شهروند جهانی توسعه دهند. این می‌تواند شامل شرکت در کنفرانس‌ها، کارگاه‌ها و جلسات آموزشی متمرکز بر آموزش جهانی باشد.

- مدارس باید با سازمان‌های دیگر همکاری کنند تا فرصت‌هایی را برای دانش‌آموزان فراهم کنند تا در پروژه‌های خدمات اجتماعی و دیگر طرح‌هایی که شهروند جهانی را ارتقاء می‌دهند، مشارکت کنند.

- از فناوری می‌توان برای ارتباط دانش‌آموزان با سایر فرهنگ‌ها و مردم در سراسر جهان استفاده کرد. معلمان باید فناوری را در درس‌های خود بگنجانند تا به دانش‌آموزان کمک کنند تا دیدگاهی جهانی پیدا کنند.

- مدارس باید به‌طور منظم پیشرفت خود را در ارتقای شهروند جهانی ارزیابی کرده و استراتژی‌های خود را در صورت نیاز تنظیم کنند. این می‌تواند شامل جمع‌آوری بازخورد از دانش‌آموزان، معلمان و والدین و استفاده از داده‌ها برای اندازه‌گیری تأثیر طرح‌های آموزشی جهانی باشد.

منابع

- پاسبان، صیاد، زاهدبابلان، عادل و معینی‌کیا، مهدی، (۱۳۹۹)، تأثیر سلامت سازمانی بر اثربخشی سازمانی (مطالعه موردی: کارکنان آموزش و پرورش استان اردبیل)، هشتمین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی، تهران.
- ترتبی‌نژاد، حسین و بیگی، شباهنک، (۱۴۰۱)، شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های تربیت شهروند جهانی به‌منظور ارائه الگویی برای دانش‌آموزان دوره ابتدایی، پژوهش در آموزش ابتدایی ۳۲-۲۰-۴ (۷).
- تیمورنژاد، کاوه و علی‌نژاد، علی، (۱۳۹۷)، بررسی تأثیر سلامت سازمانی بر رفتار شهروندی سازمانی (مورد مطالعه: کارکنان اداره کل منابع انسانی شهرداری تهران، پژوهش اجتماعی ۱۰۹-۸۷؛ ۴۰(۱۰).
- ترابی، محمدمبین، حامدی، ارکید و غمخواری سیده-معصومه، (۱۴۰۰)، بررسی تأثیر دیدگاه اخلاق اسلامی بر نظام سلامت اداری با نقش میانجی سرمایه معنوی پرستاران در پاندمی کووید-۱۹ درسال ۱۳۹۹: یک مطالعه مقطعی، فصلنامه آموزش و اخلاق در پرستاری، (۱) ۱۰، magiran.com/p2299967 ۷۶-۸۶.
- دراکر، پیتر. (۱۳۸۰). چالش‌های مدیریت در سده ۲۱، ترجمه عبدالرضا رضایی‌نژاد، تهران: سازمان فرهنگی فرا.
- ذوالفقاری، اکبر و جهانگیری، عبدالحسین، (۱۴۰۱)، فراتحلیل تبیین الگوی تربیت شهروندی سازمانی در نظام آموزش و پرورش، سومین کنفرانس بین‌المللی ایده‌های نوین در مدیریت، حسابداری، اقتصاد و بانک‌داری، ۲۹ تیر ۱۴۰۱، یونان.
- سلیانی، مسعود، فلاح‌زاده‌ابرقویی، میرزا عبدالرسول و معتضدیان، رسول، (۱۳۹۸)، حقوق شهروندی در نظام اداری: تحلیلی بر چالش‌های اجرا. حقوق اداری، ۷(۲۰): ۱۷۶-۱۴۷.
- شیریان، هوشنگ، شاه‌طالبی، بدری و سعیدیان، نرگس، (۱۴۰۰)، شناسایی مؤلفه‌های سلامت سازمانی به‌منظور ارائه الگوی ارتقاء سلامت اداری در نظام آموزشی دولتی ایران فصلنامه نوآوری‌های مدیریت آموزشی دوره ۱۶ شماره ۴.
- فرجی‌خیای، فرزاد، ویسی، محمد و طهماسبی‌قربابی، احمد، (۱۳۹۳)، رابطه سلامت سازمانی و
- اعتماد سازمانی از دیدگاه کارکنان بیمارستان‌های آموزشی منتخب دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز. مدیریت بهداشت و درمان (نظام سلامت)، ۵ (۳) (پیاپی ۱۳)، ۵۳-۶۳.
- کاوسی، اسماعیل و حسین‌زادگان، زهره، (۱۳۹۰)، حفظ هویت ایرانی اسلامی در فرایند جهانی شدن، مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی (مطالعات راهبردی جهانی شدن)، ۲(۳)، ۰-۰.
- کشاورز، یوسف، (۱۳۹۰)، جهانی شدن و ضرورت آموزش‌های شهروندی جهانی، فصلنامه مطالعات راهبردی جهانی شدن، دوره ۳، شماره ۶، بهار ۱۳۹۱، صص ۱۷۹-۱۹۴.
- محمدی‌مقدم، یوسف، جوری، بهنوش و نوری‌زاده، فهیمه، (۱۳۹۸)، بررسی نقش میانجی معنویت سازمانی در رابطه نشاط سازمانی و سلامت سازمانی. فصلنامه توسعه منابع انسانی و پشتیبانی، سال چهاردهم، شماره ۵۱.
- معمارزاده‌طهران، غلامرضا و نجفی، مهناز، (۱۳۹۶)، شناسایی عوامل اثرگذار بر تحول سلامت اداری، مجله مدیریت توسعه و تحول دوره ۳۰، صص ۱۶-۱۴.
- ولیعپور، هادی. (۱۳۹۸)، بررسی نقش احکام فقهی بر سلامت نظام اداری و پیشگیری از فساد آن، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز.
- A. Androniceanu, I. Georgescu, J. Kinnunen . (2022). Transylvanian Review of, Public administration digitalization and corruption in the EU member states. A comparative and correlative research analysis, *rtsa.ro*.
- Andrews K, Aydin H. (2020). Pre-service teachers' perceptions of global citizenship education in the social studies curriculum. *Journal of Social Studies Education Research*, 11(4) 84-113.
- Androniceanu, A., Georgescu, I., & Kinnunen, J. (2022). Public Administration Digitalization and Corruption in the EU Member States. A Comparative and Correlative Research Analysis. *Transylvanian Review Of Administrative Sciences*, 18(65), 5-22. doi:<http://dx.doi.org/10.24193/tras.65E.1>.

- Beck, K., (2021). 'Drivers of Structural Convergence: Accounting for Model Uncertainty and Reverse Causality', *Entrepreneurial Business and Economics Review*, vol. 9, no. 1, pp. 189–208.
- Cheshmedzhieva, Margarita (2014). The Right to Good Administration, *American International Journal of Contemporary Research*, Vol. 4, No. 8, pp 64- 67.
- Hoy, Mcber.(2006). Oceii Oce Training guide, style of Climate Supervision Journal, Vol, 11 (pp.18-23).
- Ineji, P. U. (2021). Citizen Journalism: Implications For Professional and Ethical Journalism Practice in Nigeria. *International Journal of Communication Research*, 11(1), 65-72.
- Jafari S. (2019). Identification and validation of the components of global citizen education from the experts' point of view: a mixed research. *Journal of Teaching and Learning Studies*, 11(2), 153-174.
- Kasmana, R. W., Dewantara, B., & Nurtanto, M. (2022). Global citizenship: Preparing the younger generation to have pro-environmental behavior. *Journal of Cleaner Production*, 322, 128752. PUBLIC.
- Levy J. M. Miles M, Licata W. (2018). Corporate Culture, Organizational Health and Human Potential. *Journal the EPA exchange*. 4. 53-61.
- Luzgina, A., 'Problems of Corruption and Tax Evasion in Construction Sector in Belarus', (2017). *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, vol. 5, no. 2, pp. 263–282.
- Milana, M. and Tarozzi, M. (2021). 'Rethinking adult learning and education as global citizenship education: A conceptual model with implications for policy, practice and further research'. *International Journal of Development Education and Global Learning*, 13 (1), 46–60.
- Milana, M. and Tarozzi, M. (2021). 'Rethinking adult learning and education as global citizenship education: A conceptual model with implications for policy, practice and further research'. *International Journal of Development Education and Global Learning*, 13 (1), 46–60.
- Reimers, F., V. Chopra, C. K. Chung, J. Higdon, and E. B. O'Donnell. (2021). *Empowering Global Citizens: A WorldCourse*. North Charleston: CreateSpace Independent Publishing Platform.
- Reynolds R, MacQueen S, Ferguson-Patrick K. (2019). Educating for global citizenship: Australia as a case study. *International Journal of Development Education and Global Learning*, 11(1), 103-119.
- Sadeghi, V. Alavi, A. (2014). Examine the relationship between organizational health indicators and effectiveness of the health system, *Journal of Journal of Preventive Medicine*, Volume 10, No. 3, 557-548.
- Saperstein E. (2020). Global citizenship education starts with teacher training and professional development. *Journal of Global Education and Research*, 4(2), 125-139.
- Stephen, M, Bayer, I, Kardial, S, Morales, C, Adler, I and Greene-Moton, E (2023), Health in Our Hands: diabetes and substance use education through a new genomic framework for schools and communities, *Journal of Community Genetics*. 14:211–225.
- Tarozzi, M. and Inguaggiato, C. (2018). 'Implementing global citizenship education in EU primary schools: The role of government ministries'. *International Journal of Development Education and Global Learning*, 10 (1), 21–38.
- UNESCO. (2018b). Migration, displacement and education: Building bridges not walls. *Global Education Monitoring Report 2019*. Paris: UNESCO. Retrieved 4 December 2018 from <https://en.unesco.org/gemreport/report/2019/migration>
- Wang, Z, Jetten, J and Sun, S (2023), A world together: Global citizen identification as a basis for prosociality in the face of COVID-19, *Impact Factor: 2.708 / 5-Year Impact Factor: 3.805*.
- Yigit, M.F. (2016). Citizenship perceptions of university students. *International Journal of Higher Education*, 5(2), 40-45.
- Yousif, N.B.A., Grondys, K., Gad, S. and Elsayed, W., 'Knowledge Management in Non-Governmental Organizations (NGOs)', 2020, *Administrație și Management Public*, vol. 35, pp.90–108.
- ZahedBabolan A, Asgarian M, Behrangi M, Naderi E.(2008).The relationship between school Organizational health and organizational commitment of teachers in boy's high school in Ardabil province. *Journal of Educational Studies and Psychology*; 148(9):127-148.

